

Л. І. Гінчук,
аспірантка,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
E-mail: jurist@ukrstat.gov.ua

Звіти як основне джерело інформування користувачів про якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення

Досліджено окремі питання підготовки звіту з якості інформації державного статистичного спостереження про адміністративні правопорушення. Обґрунтовано необхідність звітування з якості цієї інформації, висвітлено основні характеристики якості. Розглянуто стандартні звіти з якості, що використовуються для забезпечення порівнянності якості даних різних державних та інших статистичних спостережень, моніторингу якості даних в динаміці та проведення міжнародних порівнянь. Висвітлено компоненти якості державного статистичного спостереження про додержання вимог адміністративного законодавства.

Ключові слова: *звіт з якості, індикатори якості, характеристики якості, адміністративні правопорушення, адміністративна відповідальність, державне статистичне спостереження, якість статистичних даних, якість статистичної інформації.*

Адміністративні правопорушення та застосовувана до правопорушників адміністративна відповідальність у суспільному житті держави є найбільш частими (у відсотковому співвідношенні) порівняно з відповідними кримінальними та цивільно-правовими. Щороку в державі фіксується декілька мільйонів випадків притягнення до адміністративної відповідальності.

Діючи в межах прав та обов'язків, визначених нормами спеціального закону у сфері статистики, зокрема ст. 14 Закону України "Про державну статистику", органи Держстату готують і проводять статистичні спостереження за соціально-економічними та демографічними процесами в Україні та її регіонах, у тому числі за кількістю вчинених адміністративних правопорушень в усіх сферах життя суспільства. Відповідна статистична інформація надається державним органам та органам місцевого самоврядування. Така інформація потрібна для реалізації останніми своїх повноважень щодо прийняття рішень, спрямованих на вжиття дієвих заходів із профілактики та запобігання адміністративним правопорушенням.

Головною вимогою до статистичної інформації про адміністративні правопорушення є якість. Дослідженням питань якості статистичної інформації в нашій державі займалися такі вчені, як О. Васечко, О. Гончар, О. Осауленко, М. Пугачова та ін. Але питання забезпечення якості статистичних даних саме про адміністративні правопорушення досі залишається недослідженим та актуальним.

Офіційну статистичну інформацію про адміністративні правопорушення використовує велика кількість різноманітних користувачів з різни-

ми потребами та вимогами – вчені, посадові особи державних органів та органів місцевого самоврядування, контролюючих органів, правоохоронних та судових органів. Задовольнити одночасно потреби усіх користувачів досить складно або взагалі неможливо. Тому виникає гостра необхідність виміряти якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення та задоволеність користувачів шляхом складання звітів з якості. Згідно з підпунктом 7 пункту 3 та пунктом 4 Положення про Державну службу статистики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 р. № 481, забезпечення відповідності статистичної інформації (у тому числі інформації про адміністративні правопорушення) критеріям якості, підготовку звітів для користувачів щодо якості статистичних даних, а отже, якості даних про вчинені адміністративні правопорушення, має здійснювати Держстат [1].

Звітуванням з якості можна вважати розробку та розповсюдження регулярних або разових звітів, що включають інформацію щодо якості статистичних продуктів про адміністративні правопорушення. Необхідно, щоб звіти з якості надавали / містили відомості щодо основних індикаторів та характеристик якості статистичного продукту, виробленого органами, уповноваженими проводити державні статистичні спостереження. Крім того, ці звіти мають містити опис отриманої за результатами проведення спостережень інформації, оцінку задоволеності нею користувачів, вибіркової та невибіркової похибки, ключові дати, форми оприлюднення інформації, а також вказувати на наявність і зміст документації, зміни у методології, відмінності між попередніми та кінцевими даними, щорічними й короткостроковими даними, щорічною статистикою та переписами тощо [1; 2].

Деякі країни в рамках чинного законодавства здійснюють підготовку технічних звітів, які містять виклад статистичної методології, у тому числі формул для вимірювання та моніторингу відповідних показників. У разі існування таких методологічних документів звіт з якості може не дублювати всю у інформацію, а включати посилання на неї. За відсутності таких документів методологічна інформація має бути включена в певний розділ звіту з якості.

Ураховуючи рекомендації Євростату, пропонуємо відобразити у стандартних звітах положення щодо критеріїв якості статистичної продукції, які об'єднані у п'ять компонентів відповідно до методологічного документа Євростату "Визначення якості ЄСС" та гармонізованих із ним останніх п'яти принципів СоР – Кодексу діяльності європейської статистики, який забезпечує концептуальну основу для стандартів та оглядів якості. Для кожного компонента Євростат розробив ключові індикатори якості [3].

Урахування в діяльності органів державної статистики вищезгаданих рекомендацій є надзвичайно важливим, оскільки забезпечує концептуальну основу для гармонізації звітів з якості державних статистичних спостережень, що проводяться в Україні, та для порівняння якості статистичних продуктів, що виробляються на теренах нашої країни, із європейськими продуктами. Затвердження та впровадження в Україні уніфікованої методологічної бази щодо оцінювання якості статистичної інформації / даних дозволить розробляти моделі стандартних звітів з якості для різних статистичних спостережень. Хоча очевидно, що при цьому звіти з якості для різних статистичних спостережень зазвичай можуть відрізнятися, бо вони мають ураховувати певні особливості цих різних спостережень.

З метою забезпечення порівняння якості даних різних державних та інших статистичних спостережень, моніторингу якості даних у динаміці та проведення міжнародних порівнянь застосовують стандартні звіти з якості, що передбачають уніфіковану (незмінну) структуру і містять конкретний набір критеріїв, індикаторів та характеристик з якості. При цьому звіти з якості:

- класифікуються на регіональні, національні та міжнародні;

- готуються в цілому для окремих статистичних організацій, у межах різних галузевих статистик, різних статистичних процесів;

- готуються для певного циклу статистичного процесу, мають різну періодичність. Звіт з якості, що розробляється з високою періодичністю, може мати невисокий рівень деталізації. Детальні звіти зазвичай розробляються зі значно нижчою періодичністю, наприклад через кожні п'ять років. Водночас у деяких країнах новий звіт з якості не

випускається, а оновлюється минулорічний звіт за умови відсутності суттєвих змін. Тоді до минулорічного звіту додаються лише деякі оновлені індикатори якості;

- призначаються для основного користувача та / або виробника статистичного продукту.

Також варто зазначити, що дуже часто звіти з якості, що містять оцінки якості процесів виробництва статистичної інформації / даних, призначені для виробників цих даних, а ті, що містять детальний опис якості цих статистичних даних, призначені передусім для різного кола користувачів. Звіти з якості, призначені для виробників статистичної інформації / даних, відображають не тільки оцінку якості відповідно до їх структури, а й мають містити рекомендації щодо безперервного покращення якості, якщо такі заходи впроваджуються.

Звіт з якості є початковою відправною точкою з підготовки більш детальних стандартних звітів з якості, в тому числі для державного статистичного спостереження про додержання вимог адміністративного законодавства (далі – ДСС, спостереження), спрямованих насамперед на задоволення потреб основних внутрішніх і зовнішніх користувачів у більш широкій і глибокій статистичній інформації щодо якості даних і процесів. За допомогою проведення ДСС отримується первинні дані щодо результатів розгляду уповноваженими органами справ про адміністративні правопорушення та кількості осіб, які були притягнуті до адміністративної відповідальності.

Серед законодавчих актів України нормативно-правовою базою для проведення уповноваженими органами ДСС є Закон України про "Про державну статистику" та розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження плану державних статистичних спостережень на 20XX рік". Спостереження проводиться органами державної статистики на основі звіту за формою № 1-АП (річна) "Звіт про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності", враховуючи також роз'яснення щодо її основних показників [6]. Підґрунтям спостереження є Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності (далі – Методологічні положення), затверджені наказом Держстату від 30.10.2013 р. № 333 (у редакції наказу Держстату від 18.07.2016 р. № 119) і розміщені на офіційному веб-сайті Держстату у розділі Методологія та класифікатори / Статистична методологія / Демографічна та соціальна статистика / Правосуддя та злочинність [5]. Згідно з цими положеннями, ДСС здійснюється на суцільній основі з періодичністю один раз на рік. Формування сукупності одиниць

спостереження здійснюється на центральному рівні щорічно з унесенням змін наприкінці року. Джерелами інформації для цього є:

- перелік підприємств, що звітували за формою № 1-АП (річна) у попередньому до звітнього періоді;

- реєстр статистичних одиниць (РСО).

Поширення даних ДСС у частині адміністративних правопорушень здійснюється у таких основних статистичних публікаціях, представлених на офіційному веб-сайті Державної служби статистики України [4]:

- експрес-випуск “Результати розгляду справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності”;

- статистичний бюлетень “Адміністративні правопорушення”;

- статистичний збірник “Статистичний щорічник України”.

Характеристики якості державного статистичного спостереження:

1. Відповідність / релевантність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів. Основними статистичними показниками ДСС є:

- кількість справ про адміністративні правопорушення за статтями Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), відомості про їх рух та результати розгляду;

- кількість осіб, щодо яких розглянуто справи, за результатами розгляду справ та статтями КУпАП;

- кількість осіб, на яких накладено адміністративні стягнення, за видами стягнень та статтями КУпАП;

- сума накладеного штрафу за його видами та статтями КУпАП;

- розмір заподіяної майнової шкоди за її видами та статтями КУпАП.

Показники спостереження узагальнюються за главами та статтями КУпАП, по Україні в цілому

й у розрізі регіонів, а також у розрізі органів державного управління, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.

2. Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Під час отримання від респондента звіту за формою № 1-АП (річна) органи державної статистики здійснюють перевірку на повноту даних та точність заповнення звіту. Арифметичний та логічний контролю інформації, наданої респондентом, здійснюються засобами електронної обробки. Зазначимо, що під час обробки результатів ДСС за формою № 1-АП (річна) методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються. За відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Аналіз причин неподання свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов’язана з виникненням надзвичайних та непереборних обставин, припиненням роботи підприємств тощо.

3. Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних. Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження щодо додержання вимог адміністративного законодавства, як правило, розробляється з метою інформування користувачів про основні критерії та індикатори якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період ДСС, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені вимогами Закону України “Про доступ до публічної інформації” (табл. 1).

Таблиця 1

Терміни збирання, обробки, аналізу і поширення даних щодо додержання вимог адміністративного законодавства

Збирання даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
Не пізніше 20 січня після звітнього періоду	До 24 березня після звітнього періоду	До 02 квітня після звітнього періоду	03 квітня після звітнього періоду

4. Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних. Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона

вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах .docx, .xlsx, .pdf. Зокрема, як було зазначено вище, на офіційному веб-сайті Держстату подано річний експрес-випуск

“Результати розгляду справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності”, статистичний бюлетень “Адміністративні правопорушення в Україні” розміщено в розділі Статистична інформація / Демографічна та соціальна статистика / Правосуддя та злочинність / Публікації. Ця інформація може надаватися користувачам в електронному вигляді на підставі їх запитів. Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим спостереженням, можна отримати за запитами в установленому порядку.

Методологічні аспекти проведення ДСС, наповнення показників, алгоритми побудови системи вихідних показників викладені у відповідних методологічних документах, які розміщені на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі Методологія та класифікатори / Статистична методологія / Демографічна та соціальна статистика / Правосуддя та злочинність.

5. Послідовність двох або більше статистичних даних характеризує, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких ці дані вироблялися, використовувались однакові мета-дані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи. Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані стосуються тих самих об’єктів даних, а ціль їх об’єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності. Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їх змісту, визначень), одиниць спостереження, формування сукупності одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збирання й обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, основні показники цього ДСС за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень як у цілому по Україні, так і в розрізі регіонів.

6. Оцінка потреб та очікувань користувачів. Перелік користувачів інформації спостереження щодо додержання вимог адміністративного законодавства формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних. Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування. Користуються нею також науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства та установи. Періодично Держстат проводить анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників додержання вимог адміністративного законодавства, які містяться у бюлетені “Адміністративні правопорушення”, а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації. Згідно з результатами ан-

кетного опитування користувачів про рівень задоволення потреб у зазначеній інформації, 36% опитаних указали, що статистична інформація щодо показників додержання вимог адміністративного законодавства є основною або важливою складовою їх діяльності, 88% – поставили оцінку “добре” та “відмінно” інформаційному наповненню статистичного бюлетеня “Адміністративні правопорушення”. Переважна більшість користувачів дали оцінку “добре” за всіма критеріями якості даних щодо аналізованих показників. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили “Точність / Надійність”, на другому місці – “Доступність та Зрозумілість / Ясність”, на третьому – “Відповідність / Релевантність” [4].

7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів. Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 р. № 149. У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком за формою № 1-АП (річна) скоротилося на 7,2% за рахунок зменшення кількості респондентів. За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів, середні витрати часу на заповнення форми № 1-АП (річна) становлять 5 год. 55 хв. Більшості опитаних респондентів (76%) було нескладно зрозуміти інструкцію (роз’яснення) та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-АП (річна) становить 88 (при аналогічному середньому показнику за формами державних статистичних спостережень).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Кількість респондентів, які подають звіти в електронному вигляді, постійно збільшується. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за цією формою, у 2014 році становила 0,4%, у 2015 році – 0,6% та у 2016 році – 2,4%.

8. Конфіденційність, прозорість та захист. Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об’єктивно, професійно та прозоро. Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС [9]. Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України “Про державну статистику” та міжнародними стандартами [4; 8].

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

– первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення ДСС, використовуються винятково для статистичних цілей;

– статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

– в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не розповсюджується.

У ході проведення ДСС забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України “Про державну статистику” також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення спостереження передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів щодо методів його проведення, збирання даних, формування й опрацювання інформації, її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та веб-сайтах його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

Отже, важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також підвищення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів, яке здійснюється шляхом установа постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами спостереження. На наш погляд:

1) оскільки статистичною інформацією користуються і респонденти спостереження, то поряд з основними критеріями якості у звіті з якості слід наводити відомості щодо забезпечення конфіденційності статистичних даних;

2) до підсумкового звіту з якості треба включити інформацію про частоту і час оновлення основи вибірки, а також про їх можливий вплив на оцінку обстеження;

3) індикатори необхідно включати у звіт з якості у цілому та за доменами (регіонами, видами економічної діяльності тощо).

4) у звіт з якості включають основні визначення, формули розрахунку та методи компенсації невідповідей. Також повинні бути описані усі заходи, вжиті для зниження рівня невідповідей.

5) у звіті з якості має бути поданий опис таких критеріїв якості, як конфіденційність, прозорість та захист інформації. Ці критерії не характеризують безпосередньо якість статистичної інформації, але мають важливе значення для користувачів, особливо для тих, які водночас є і респондентами статистичних обстежень.

6) звіт з якості також повинен містити опис процедур, які забезпечують конфіденційність протягом збирання, оброблення та розповсюдження даних. Це, зокрема, протоколи (письмові свідчення), які гарантують доступність індивідуальних даних тільки для отримання необхідних для роботи відомостей. Крім того, у підсумковому звіті з якості повинен міститися опис угод, якщо вони є, відповідно до яких користувачі за межами державних органів статистики мають доступ до мікроданих для наукових потреб.

Вимірювання й оцінка якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення є основою розробки профілактичних заходів щодо їх попередження. Водночас адміністративне правопорушення як комплексне явище залежить від великої кількості чинників, які діють одночасно та не завжди піддаються виокремленню та оцінюванню. Загальною практикою в розвинених національних системах статистичних спостережень є вимірювання якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення за допомогою індикаторів.

Головною вимогою до статистичної інформації про адміністративні правопорушення є якість. Складовими якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення є достовірність, оперативність, доступність для подальшого аналізу та використання. Належну якість інформації в сучасних умовах можна забезпечити лише за допомогою автоматизованих технологій, які базуються на персоніфікованих даних про правопорушника, сферу вчинення адміністративного правопорушення та деталі адміністративного стягнення.

Упровадження системи управління якістю щодо статистичної інформації про адміністративні правопорушення в органах державної статистики можливе за умов:

1) розроблення методології оцінювання її якості: вбачається за необхідне створення документів методологічного характеру, які стосуються різних питань якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення. Для цього необхідно розробити статистичні словники (як загаль-

ні, так і спеціалізовані) з окремих питань, зокрема словник з якості. Словники мають бути загально-доступними, у різних форматах та на різних носіях – паперових, електронних, а також в онлайн доступі;

2) упровадження єдиної інформаційної системи статистичної інформації про адміністративні правопорушення; це може значно вплинути на якість такої інформації, зокрема на її узгодженість, порівнянність і, особливо, на своєчасність;

3) налагодження постійного контакту з зовнішніми користувачами: цей аспект є найбільш важливим, оскільки дізнатись, хто є користувачами статистичної інформації про адміністративні правопорушення і які вони мають потреби та вимоги щодо інформації, можна лише завдяки налагодженню постійного контакту та обговоренню цих питань. Також це сприятиме підвищенню довіри користувачів до статистичної інформації, розумінню проблем, з якими стикаються статистики при виробленні статистичної інформації про адміністративні правопорушення. Основним наслідком упровадження цього механізму стане покращення релевантності інформації;

4) налагодження співпраці з внутрішніми користувачами: з одного боку, як і в попередньому випадку, необхідно налагодити тісні стосунки між підрозділами статистичної служби, одні з яких виробляють продукцію для інших, оскільки це дає можливість першим дізнатись про потреби решти та в достатній мірі їх задовольнити, з іншого боку, це підвищує якість як інформації, що передається, так і тієї, що виробляється на її основі. Найбільш ефективним може виявитися виконання спільних проектів, коли усі учасники зацікавлені у якості кінцевого результату. З погляду якості інформації про адміністративні правопорушення це приведе до підвищення її релевантності, узгодженості, порівнянності та точності;

5) налагодження співпраці з респондентами статистичної інформації про адміністративні правопорушення, що сприятиме підвищенню її точності, зниженню кількості невідповідей, зростанню довіри до статистики, її популяризації у суспільстві;

6) неперервність роботи щодо забезпечення якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення: для цього можливим є створення колективів фахівців з якості, визначення відповідальних за різні аспекти покращення якості, регулярне звітування відповідальних про результати роботи. Ефективне проведення цих заходів дозволяє покращити усі аспекти якості.

Проблеми використання адміністративних джерел даних для статистичних цілей пов'язані зі складнощами забезпечення порівнянності й узгодженості статистичних та адміністративних даних, своєчасності отримання останніх і оцінювання їх точності, повноти та відповідності статистичним потребам, а також з необхідністю використання методів оброблення даних, відмінних від тих, що використовуються для даних, отримуваних зі статистичних обстежень.

Існують три основні фактори впливу якості адміністративних даних на якість даних статистичних спостережень, які на них базуються. Першим фактором є адміністративні системи, в яких виробляються адміністративні дані. Збирання даних всередині адміністративних систем зазвичай відрізняється від збирання даних органами державної статистики. Навіть якщо адміністративні системи заохочують респондентів заповнювати форми звітності, звітування в рамках цих систем має особливі умови і визначається адміністративними правилами та регуляторними актами. Другий фактор пов'язаний з можливостями системи реєстрів та баз даних. Адміністративний реєстр повинен бути узгоджений з рештою реєстрів системи, а система як єдине ціле має функціонувати ефективно. Третім фактором є оброблення адміністративних даних. Воно включає визначення сукупності, змісту ознак спостереження та правил і методів оброблення даних.

Отже, звітування з якості – це підготовка та розповсюдження регулярних або разових звітів, які містять інформацію про якість статистичних продуктів. Звіти з якості повинні давати інформацію щодо основних індикаторів та характеристик якості статистичного продукту, містити опис та оцінку якості щодо задоволеності користувачами інформації, вибіркової та невибіркової похибок, ключових дат, форм оприлюднення інформації, наявності та змісту документації, змін у методології, відмінностей між попередніми та кінцевими даними, щорічними та короткостроковими даними, щорічною статистикою та переписами тощо.

Як напрям подальших досліджень зазначимо опрацювання та здійснення глибокого аналізу характеристик якості інформації про адміністративні правопорушення, зокрема її конфіденційності, прозорості та захисту статистичної інформації, оскільки ці критерії мають важливе значення для користувачів, особливо для тих, які водночас є і респондентами статистичних обстежень, а також науковців.

Список використаних джерел

1. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT). URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=64013

2. ДСТУ ISO 9004:2012. Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю (ISO 9004:2009, IDT) URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=53225
3. ESS Standards for quality reports. Luxembourg, 2009. 30 p. URL: https://unstats.un.org/unsd/dnss/docs-nqaf/eurostat-esqr_final.pdf
4. Стандартні звіти з якості державних статистичних спостережень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/st_zvit.htm
5. Про затвердження Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності: Наказ Державного комітету статистики України від 30.10.2013 р. № 333. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2013/333/333_2013.htm
6. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-АП (річна) “Звіт про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності”: Наказ Державної служби статистики України від 06.07.2018 р. № 120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120832-18>
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-XII, станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
9. Гінчук Л. І. Теоретичні засади забезпечення якості інформації державного статистичного спостереження про адміністративні правопорушення // Статистика України. 2016. № 1. С. 6–11.

References

1. Systemy upravlinnia yakistiu. Vymohy [Quality management systems. Requirements]. (2015). *DSTU ISO 9004:2015 from December 31st, 2015*. Kyiv: DP “NDI “Systema”. Retrieved from http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=64013 [in Ukrainian].
2. Upravlinnia zadlia dosiahnennia staloho uspikhu orhanizatsii. Pidkhdid na osnovi upravlinnia yakistiu [Management to achieve a sustainable success of the organization. An approach based on quality management]. (2012). *ISO 9004:2012 from November 28th, 2012*. Kyiv: DP “NDI “Systema”. Retrieved from http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=53225 [in Ukrainian].
3. *ESS Standards for quality reports* (2009). Luxembourg: Eurostat. Retrieved from https://unstats.un.org/unsd/dnss/docs-nqaf/eurostat-esqr_final.pdf [in English].
4. Standartni zvity z yakosti derzhavnykh statystychnykh sposterezhen [Standard reports on quality of official statistical observations]. *www.ukrstat.gov.ua*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/st_zvit.htm [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Metodolohichnykh polozhen z orhanizatsii derzhavnoho statystychnoho sposterezhenia pro rozghliad sprav pro administratyvni pravoporushennia ta osib, yaki prytyahnuti do administratyvnoi vidpovidalnosti: Nakaz Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy vid 30.10.2013 r. № 333 [On approval of Methodological guidelines on organization of the official statistical observation on investigations of cases on administrative offence and persons held administratively responsible: Order of the State Statistics Committee of Ukraine of October 30, 2013, No 333]. *www.ukrstat.gov.ua*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2013/333/333_2013.htm [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhenia № 1-AP (richna) “Zvit pro rozghliad sprav pro administratyvni pravoporushennia ta osib, yaki prytyahnuti do administratyvnoi vidpovidalnosti”: Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 06.07.2018 r. № 120 [On Approval of the Form of State Statistical Survey No. 1-AP (annual) “Report on consideration of cases of administrative offenses and persons brought to administrative liability”: Order of the State Statistics Service of Ukraine of July 06, 2018, No 120]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120832-18>
7. Ofitsiyni veb-sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. *www.ukrstat.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
8. Pro derzhavnu statystyku: Zakon Ukrainy vid 17.09.1992 r. № 2614-XII, stanom na 01.01.2018 r. [On State Statistics. Law of Ukraine of September 17, 1992 № 2614-XII as of April 19, 2014]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120832-18>
9. Hinchuk, L. I. (2016). Teoretychni zasady zabezpechennia yakosti informatsii derzhavnoho statystychnoho sposterezhenia pro administratyvni pravoporushennia [Theoretical Framework of Information Quality Assurance for the State Statistical Observation on Administrative Offences]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 1, 6–11 [in Ukrainian].

Л. И. Гинчук,

аспирантка,

Национальная академия статистики, учета и аудита

Отчеты как основной источник информирования пользователей о качестве статистической информации об административных правонарушениях

Исследованы отдельные вопросы подготовки отчета по качеству информации государственного статистического наблюдения об административных правонарушениях. Обоснована необходимость отчетности по качеству этой информации, рассмотрены основные индикаторы и характеристики качества. Рассмотрены стандартные отчеты по качеству, используемые для обеспечения сопоставимости качества данных различных государственных и других статистических наблюдений, мониторинга качества данных в динамике и проведения международных сравнений. Освещены компоненты качества государственного статистического наблюдения о соблюдении требований административного законодательства.

Ключевые слова: отчет по качеству, индикаторы качества, характеристики качества, административные правонарушения, административная ответственность, государственное статистическое наблюдение, качество статистических данных, качество статистической информации.

L. I. Hinchuk,

Postgraduate student,

National Academy of Statistics, Accounting and Audit

Reports as the Main Source of Informing Users about the Quality of Statistical Information on Administrative Offence

Administrative offence and administrative liability occurs in the social life more often (proportionally) than criminal and civil liability. Several million cases of administrative liability are fixed in Ukraine each year.

The official statistics bodies, acting in accordance with the rights and obligations determined by the norms of the special law on statistics, such as Article 14 of the Law of Ukraine "Official Statistics", organize and conduct statistical observations of socio-economic and demographic processes in Ukraine and its regions, including ones on administrative offence in all the spheres of social life. The respective statistical information is provided to central and local power bodies. This information is required for them to implement their authorities in taking decisions on measures to prevent administrative offence.

The main requirement to the statistical information on administrative offence is its quality. The quality of statistical information on administrative offence is largely conditional on the level at which it is collected. The components of its quality are accuracy, quickness, accessibility for further analysis and use. The appropriate quality of information can be ensured today only by means of computerized technologies based on personified data about offenders, sphere of administrative offence and details of administrative offence. These technologies widen the possibilities for collection, processing, checking and utilization of the information. This enables to move from narrow indicators reflecting isolated areas to ones with the full coverage of information about administrative offence, allowing for comprehensive analyses of statistical information at all the phases of its collection: prevention of offence, committing offence, administrative sanction, execution of decisions on administrative sanction etc.

The official statistical information on administrative offence is used by many categories of users with various needs and demands: scientists, central and local power officials, employees of control agencies, law enforcement agencies and judiciary. Because it is hard or impossible to meet the needs of all the users at the same time, there is a pressing need in measuring the quality of statistical information on administrative offence by making quality reports. Quality reports are the main source of informing the users on the quality of statistical information, including the one on administrative offence.

Key words: quality report, quality indicators, quality characteristics, administrative offence, administrative liability, official statistical observation, quality of statistical data, quality of statistical information.

Бібліографічний опис для цитування:

Гинчук Л. І. Звіти як основне джерело інформування користувачів про якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення // Статистика України. 2018. № 4. С. 57–64.